

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0163/2013

17.5.2013

RAPORT

Euroopa tarbijapoliitika uus tegevuskava
(2012/2133(INI))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Raportöör: Vicente Miguel Garcés Ramón

RR\936656ET.doc

PE500.621v03-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	17
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	21

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa tarbijapoliitika uue tegevuskava kohta (2012/2133(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, mis kajastub ka Euroopa Liidu lepingu artiklis 6, eelkõige selle artiklit 38, kus sätestatakse, et tarbijakaitse kõrge tase tagatakse kõikides liidu poliitikavaldkondades,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 26, milles on sätestatud, et „siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõiget 3, milles sätestatakse, et liit taotleb kõrge konkurentsivõimega sotsiaalset turumajandust, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, samuti kõrgetasemelist keskkonnakaitset ja keskkonna kvaliteedi parandamist,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 9, milles sätestatakse, et „oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võtab liit arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 11, milles sätestatakse, et „[liidu] poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima keskkonnakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 12, milles sätestatakse, et „liidu ülejäänud poliitika ja meetmete määratlemisel ning rakendamisel võetakse arvesse tarbijakaitse nõudeid”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 14, artikli 114 lõiget 3 ja artiklit 169 ning selle protokoll nr 26 üldhuviteenuste kohta,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 169 lõiget 1, milles sätestatakse, et „tarbijate huvide edendamiseks ja kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamiseks aitab liit kaitsta tarbijate tervist, turvalisust ja majanduslikke huve, samuti edendada nende õigust teavitamisele, koolitamisele ja organiseerumisele oma huvide kaitseks”,
- võttes arvesse nõukogu 24. septembri 1998. aasta soovitus 98/560/EÜ Euroopa audiovisuaal- ja teabeteenuste sektori konkurentsivõime suurendamise kohta riiklike raamistike edendamise teel, mille eesmärk on saavutada võrreldav ja tõhus alaealiste ja inimvääriskaitse¹,
- võttes arvesse aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määruse

¹ EÜT L 270, 7.10.1998, lk 48.

(EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)) kohaldamise kohta (COM(2009)0336)¹,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv)²,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2006. aasta resolutsiooni nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ühenduse tarbijapoliitika tegevusprogramm aastateks 2007–2013³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta soovitus 2006/952/EÜ alaealiste ja inimväärkuse kaitse ning vastulause esitamise õiguse kohta seoses Euroopa audiovisuaalsete ja online-teabe teenuste sektori konkurentsivõimega⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta direktiivi 2007/65/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta⁵,
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013. Tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu edendamine ja tõhus kaitse” ja Euroopa Parlamendi 20. mai 2008. aasta resolutsiooni ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 kohta⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ning mille eesmärk on kehtestada akrediteerimise ja turujärelevalve eeskirjade ja põhimõtete üldraamistik⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (mänguasjade ohutuse direktiiv)⁸,
- võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2009. aasta soovitus ühtse turu toimimise tõhustamise meetmete kohta ja komisjoni 12. juuli 2004. aasta soovitus siseturгу mõjutavate direktiivide siseriiklikesse õigusaktidesse ülevõtmise kohta⁹,

¹ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

² ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

³ ELT L 404, 30.12.2006, lk 39.

⁴ ELT L 378, 27.12.2006, lk 72.

⁵ ELT L 332, 18.12.2007, lk 27.

⁶ ELT C 180 E, 17.7.2008, lk 26.

⁷ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

⁸ ELT L 170, 30.6.2009, lk 1.

⁹ ELT L 98, 16.4.2005, lk 47.

- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2009. aasta teatist ühenduse tarbijaõigustiku jõustamise kohta (COM(2009)0330) ning 2. juuli 2009. aasta aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)) kohaldamise kohta (COM(2009)0336),
- võttes arvesse komisjoni 7. juuli 2009. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele tarbijakaebuste ja -päringute liigitamise ning nendest teatamise ühtlustatud meetodika kohta (COM(2009)0346) ning sellele lisatud komisjoni soovitus eelnõud (SEC(2009)0949),
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Ülemkogule pealkirjaga „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse oma 9. märtsi 2010. aasta resolutsiooni tarbijakaitse kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv)²(kodifitseeritud versioon),
- võttes arvesse professor Mario Monti 9. mai 2010. aasta aruannet komisjonile siseturu elavdamise kohta „Uus ühtse turu strateegia”,
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni ühtse turu loomise kohta tarbijatele ja kodanikele³,
- võttes arvesse oma 21. septembri 2010. aasta resolutsiooni e-kaubanduse siseturu väljakujundamise kohta⁴,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni finants-, majandus- ja sotsiaalkriisi kohta: soovitused vajalike meetmete ja algatuste kohta (vahearuanne)⁵,
- võttes arvesse komisjoni 22. oktoobri 2010. aasta töödokumenti „Turgude toimimine tarbijate huvides – neljas tarbijatingimuste tulemustabel” (SEC(2010)1257),
- võttes arvesse 27. oktoobri 2010. aasta aruannet ELi kodakondsuse kohta: ELi kodanike õigusi piiravate takistuste kõrvaldamine (COM(2010)0603),
- võttes arvesse komisjoni 4. märtsi 2011. aasta töödokumenti „Tarbijad tunnevad end ühtsel turul koduselt – viies tarbijatingimuste tulemustabel” (SEC(2011)0299),
- võttes arvesse Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku 2010. aasta aruannet (Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitus, 2011),

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0046.

² ELT L 263, 6.10.2010, lk 15.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0186.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0320.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0376.

- võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv tarbija õiguste kohta¹,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni tõhusama ja õiglasema jaekaubandusturu kohta²,
- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta oktoobri töödokumenti „Turgude toimimine tarbijate huvides – kuues tarbijaturgude tulemustabel” (SEC(2011)1271),
- võttes arvesse Krakówis (Poolas) 3.–4. oktoobril 2011 toimunud ühtse turu foorumil vastu võetud Krakówi deklaratsiooni,
- võttes arvesse 19. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu (COM(2011)0665),
- võttes arvesse oma 23. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni reisijate õiguste kohta kõikide transpordiliikide puhul³, 29. märtsi 2012. aasta resolutsiooni puuetega isikute liikuvuse ja kaasamise ning Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 kohta⁴,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni lennureisijatele kehtivate õiguste tõhususe ja rakendamise kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele⁶,
- võttes arvesse 9. novembri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2014.–2020. aasta tarbijakaitseprogrammi kohta (COM(2011)0707) ning sellega seotud dokumente (SEC(2011)1320 ja SEC(2011)1321),
- võttes arvesse oma 15. novembri 2011. aasta resolutsiooni uue tarbijapoliitika strateegia kohta⁷,
- võttes arvesse komisjoni 19. detsembri 2011. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa nägemus reisijate hüvanguks: Teatis reisijate õiguste kohta kõikide transpordiliikide puhul” (COM(2011)0898),
- võttes arvesse komisjoni 11. jaanuari 2012. aasta teatist „Ühtne raamistik usalduse loomiseks digitaalse ühtse turu vastu seoses e-kaubanduse ja internetipõhiste teenustega” (COM(2011)0942),
- võttes arvesse 25. jaanuari 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (COM(2012)0011),

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0293.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0307.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0371.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0453.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0099.

⁶ ELT L 247, 13.9.2012, lk 17.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0491.

- võttes arvesse oma 2. veebruari 2012. aasta resolutsiooni Euroopa ühtse lähenemisviisi kohta ühistele kahjunõuetele¹,
- võttes arvesse komisjoni 20. aprilli 2012. aasta teatist „E-hangete strateegia” (COM(2012)0179),
- võttes arvesse komisjoni 2. mai 2012. aasta teatist „Lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia” (COM(2012)0196),
- võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni kaitsetumate tarbijate õiguste tugevdamise strateegia kohta²,
- võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni siseturu tulemustabeli kohta³,
- võttes arvesse komisjoni 22. mai 2012. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa tarbijakaitse tegevuskava – suurem usaldus ja kiirem kasv” (COM(2012)0225),
- võttes arvesse komisjoni 29. mai 2012. aasta töödokumenti „Tarbijad tunnevad end ühtsel turul koduselt – seitsmes tarbijatingimuste tulemustabel” (SWD(2012)0165),
- võttes arvesse komisjoni talituste 7. detsembri 2012. aasta töödokumenti „Turgude toimimine tarbijate huvides – kaheksas tarbijaturgude tulemustabel” (SWD(2012)432),
- võttes arvesse komisjoni 29. mai 2012. aasta teatist „Tarbijad tunnevad end ühtsel turul koduselt – seitsmes tarbijatingimuste tulemustabel” (SWD(2012)0165),
- võttes arvesse 4. juuni 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul (COM(2012)0238),
- võttes arvesse komisjoni 19. juuli 2012. aasta töödokumenti, mis käsitleb tarbijate teadlikkuse suurendamist tarbijate õiguste küsimuses aastatel 2012–2014 (SWD(2012)235),
- võttes arvesse komisjoni 3. oktoobri 2012. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt II. Üheskoos uue majanduskasvu eest” (COM(2012)0573),
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise kohta⁴,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa tarbijakaitse tegevuskava – suurem usaldus ja kiirem

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0021.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0209.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0211.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0468.

kasv" (COM(2012)0225),

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit (A7-0163/2013),
- A. arvestades, et tarbijate ja nende õiguste edendamine ja kaitsmine kuuluvad liidu põhiväärtuste hulka;
- B. arvestades, et tarbijatel on majanduses oluline roll, sest tarbimine on liidu majanduskasvu peamine edendaja;
- C. arvestades, et ELi kodanikel on tarbijatena täita tähtis roll strateegia „Euroopa 2020” aruka, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu eesmärgi saavutamises ning tarbija rolli tuleks seetõttu tunnustada ELi majanduspoliitika osana;
- D. arvestades, et liidu eesmärk on suurendada tarbijate teadlikkust ja mõjuvõimu, saavutada tarbijakaitse kõrge tase ning leida õige tasakaal liidu ettevõtete ja majanduse konkurentsivõime osas, kaitstes eelkõige tarbijate tervist, ohutust ja majanduslikke huve ning edendades nende õigust teabele, haridusele ja organiseerumisele;
- E. arvestades, et tarbijad ei ole homogeenne rühm ning neid erinevusi tuleb käsitleda Euroopa tarbijakaitse tegevuskavas, sest tarbijate vahel valitsevad tarbimisoskuste, õigusaktide tundmise, enesekindluse ja hüvitamise taotlemise osas suured erinevused; arvestades, et diskrimineerimise keeldu ja juurdepääsemise vajadust tuleb Euroopa tarbijakaitse tegevuskava rakendamisel arvesse võtta;
- F. arvestades, et tuleks suurendada tarbijate usaldust, turu usaldusväärsust ja tarbijate teadlikkust oma õigustest, pidades eelkõige silmas haavatavaid tarbijarühmi, nagu lapsed, vanemad inimesed ja teised haavatavas olukorras olevad tarbijad; arvestades, et sellega seoses on väga oluline pakkuda tarbijatele liidus paremat kaitset nende tervist või ohutust ohustavate toodete ja teenuste eest;
- G. arvestades, et asjakohane ja täpne teave tähendab, et see on juurdepääsetav, läbipaistev, selge ja võrreldav;
- H. arvestades, et sujuvalt toimiva siseturu väljakujundamine on kooskõlas Lissaboni strateegia eesmärkidega suurendada majanduskasvu ja tööhõivet, mis tooks kasu 500 miljonile ELi tarbijale;
- I. arvestades, et oma äärmiselt suure piiriülese potentsiaali tõttu on e-kaubandus väga kasulik kõikidele tarbijatele, sest võimaldab tarbijatel ühtsest turust maksimaalset kasu saada; arvestades, et e-kaubandus on ka kaasamisvahendina väga kasulik puudega, piiratud liikumisvõimega ning ebasoodsate geograafiliste eripäradega maapiirkondade tarbijatele;
- J. arvestades, et turgude integreerimisest saadavat kasu vähendab tarbijate õiguste osas valitsev ebakindlus piiriüleste ostude tegemisel;
- K. arvestades, et e-kaubanduse arengut pärsib endiselt liidu kodanike, eelkõige eakamate

kodanike hulgas valitsev digitaalne lõhe; arvestades, et enamik avaliku ja erasektori veebisaitide ei ole puudega või madalama digitaalse kirjaoskusega isikutele endiselt kättesaadavad;

- L. arvestades, et digitaalse ühtse turu killustatus ohustab tarbijate õigusi; arvestades, et mõned veebisaidid ei sobi piiriüleste ostude tegemiseks ega ole mõeldud piiriülestele tarbijatele; arvestades, et peatselt jõustuvad direktiiv tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ja määrus tarbijavaidluste veebipõhise lahendamise kohta, mis on tarbijatele kasulikeks vahenditeks, eelkõige piiriüleste tehingute puhul; arvestades, et kollektiivsete kahjunõuetega seoses tuleks kaaluda kohaste mehhanismide kehtestamist selliste kahjunõuete tõhusaks menetlemiseks;
- M. arvestades, et hiljutine finantskriis on selgelt näidanud, et tarbijad vajavad kaitset ja nõustamist finants- ja pangandusteenuste valdkonnas, sest sellised teenused võivad mõjutada otseselt nende üldist heaolu, ning erapooletumat nõustamist;
- N. arvestades, et Euroopa tarbijakaitse tegevuskavas sätestatakse liidu tarbijakaitse igakülgse arvessevõtmise meetmed, mille eesmärk on aidata saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmäärke;
- O. arvestades, et praegune majanduskriis mõjutab ka tarbijate, eelkõige sotsiaalsete või finantsolude tõttu haavatavas olukorras olevate tarbijate ostujõudu ühtsel turul; arvestades seetõttu, et tarbijate õigusi tuleks tunnustada vajalikul tasemel;
- P. arvestades, et ühtne turg tagab liidu tarbijatele hulgaliste kvaliteetsete ja konkurentsivõimeliste hindadega toodete ja teenuste kättesaadavuse; arvestades, et keskkonnahoidlike toodete valmistamine ja keskkonnahoidlike teenuste osutamine ergutab vastutustundlikku tarbimist, stimuleerides seeläbi säästvat arengut, tööhõivet ja majanduskasvu; arvestades, et komisjon peaks käsitlema ja uurima selliseid uusi tarbimisviise nagu ühistarbimine;
- Q. arvestades, et vajalikke kohandusi tuleks teha vastavalt tehniliste ja teaduslike teadmiste arengule, nii toiduga kindlustatuse kui muude esmatarbekaupade osas;
- R. arvestades, et tuleb tõhustada tarbijaorganisatsioonide rolli kõikjal, võttes vajalikke õiguslikke ja majanduslikke meetmeid ning toetades nende tegevust suutlikkuse suurendamise meetmetega; arvestades, et tarbijaorganisatsioonidel on ainulaadne roll usalduse kindlustamisel ja ühtse turu arendamisel;
- T. arvestades, et reisijaid teavitatakse puudulikult oma õigustest ja oodatavast teenuse kvaliteedist ning nende õigusnõuete esitamine ja õiguste jõustamine on sageli seotud raskustega; arvestades, et kehtestada tuleb suunised, et hõlbustada ja parandada kõigi transpordiliikide reisijate õigusi käsitlevate õigusaktide kohaldamist; arvestades, et komisjon peab eelseisva reisipakettide direktiivi läbivaatamise käigus põhjalikult uurima e-kaubanduse ja digitaalsete turgude mõju tarbija käitumisele Euroopa turismitööstuses;
- U. arvestades, et kehtivate ELi õigusaktidega tagatakse kõigi transpordiliikide reisijate põhikaitse, kuid osade reisijate õiguste kohaldamine, järelevalve ja jõustamine ei ole kõigi transpordiliikide puhul ja kõigis liidu piirkondades nõuetekohaselt tagatud, mis takistab

vaba liikumist ühtsel turul, sest see vähendab kodanike usaldust reisimisel ning ohustab veoettevõtjate vahelist ausat konkurentsi;

- V. arvestades, et reisijatel peab olema võimalik selgelt eristada sõiduhindades sisalduvaid kohustuslikke tegevuskulusid ja vabatahtlikult broneeritavaid lisakaupu või -teenuseid määrusega (EÜ) nr 1008/2008 (ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (uuestisõnastamine))¹ reguleeritavate arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul, kuna see suurendaks oma pileteid internetis ostvate tarbijate jaoks hindade läbipaistvust;
- W. arvestades, et komisjoni teatistes Euroopa tarbijapoliitika tegevuskava kohta on välja toodud neli põhilist eesmärki: 1) tarbijaohutuse parandamine; 2) teadmiste suurendamine; 3) jõustamise kiirendamine ja õiguskaitse tagamine ning 4) õiguste ja võtmetähtsusega poliitikate joondamine majanduslike ja sotsiaalsete muudatustega; arvestades, et Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid peaksid hõlbustama tarbijakaitsealaste õigusaktide tõhusat ja kiiret ülevõtmist;
- X. arvestades, et liit on seadnud süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise eesmärgid, et saavutada 2020. aastaks seatud sihid ja jõuda selleni, et 2050. aastal tuleks suurim osa energiavarustusest taastuenergiast;
- Y. arvestades, et koostatavad ettepanekud peavad olema kooskõlas eelpool nimetatud nelja põhilise eesmärgiga;

Teadlikkuse ja teadmiste suurendamine, ohutuse parandamine ja tarbijaõiguste tõhustamine

1. tunneb heameelt Euroopa tarbijakaitse tegevuskavas võetud tervisliku lähenemisviisi üle, eelkõige asjaolu üle, et tegevuskava hõlmab peaaegu kõiki tarbijate jaoks olulisi poliitikavaldkondi ja annab seeläbi tugeva signaali tarbijate ohutuse parandamise ja õiguste suurendamise kohta ühtsel turul ning tarbijaorganisatsioonide tõhustamise kohta; rõhutab siiski, et see peab ka kajastuma komisjoni seadusandlikes ja muudes ettepanekutes;
2. tunneb heameelt komisjoni valmisoleku üle teha kauplejate ja vahendajatega koostööd, et edendada ettevõtja sotsiaalse vastutuse alaseid algatusi, millega propageeritakse tarbijate ohutust; on seisukohal, et komisjon peaks olema pidevas dialoogis erasektoriga, mis võimaldaks algatuste aktsepteerimist ja reaalset rakendamist;
3. nõuab, et tarbijatel oleks võimalik rakendada oma õigusi lihtsal ja tõhusal viisil esmatarbekaupade ja –teenuste valdkonnas, sealhulgas toit, tervishoid, energia ning digitaalsed ja finantsteenused, juurdepääs lairibateenustele, andmekaitse, transport ja telekommunikatsioon;
4. kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd riikide valitsustega, kui ta viib läbi üleeuroopalist kampaaniat, mille eesmärk on suurendada teadlikkust tarbijate õigustest ja huvidest; rõhutab, et kampaania õnnestumiseks on tähtis, et lisaks avalikule sektorile ja

¹ ELT L 293, 31.10.2008, lk 3.

tarbijakaitseorganisatsioonidele oleks sellesse kaasatud ka erasektor;

5. on seisukohal, et tuleb edendada e-platvorme, nagu Euroopa ettevõtluse toetusvõrgustik ja veebisait „Teie Euroopa”, mis aitavad kaasa Euroopa Liidu ühtse turu väljaarendamisele ja annavad tarbijatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele tähtsat teavet;
6. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku kodanike finantssektori alaste teadmiste suurendamiseks, et inimesed saaksid enne laenu võtmist vajalikku teavet; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleb pöörata nooremale põlvkonnale ja ühiskonna harimisele lühiajaliste laenude osas;
7. rõhutab, et tarbijate harimine vähendab nende kaitsetust ohtlike või võltsitud toodete, spekulatiivsete finantstoodete ja eksitava reklaami ees; on arvamusel, et tarbijatele hariduse (sh finantshariduse) andmine ja tarbijate otsustuspädevuse suurendamine peab olema elukestev protsess ja algama juba koolis; rõhutab, et tuleb vältida teabe üleküllust ning vähendada hoopis puudujääke teadmistes ja suurendada tarbijate teadlikkust usaldusväärse, selge, võrreldava ja suunatud teabe abil;
8. rõhutab, et selleks et tarbijad saaksid oma õigusi täielikult ära kasutada, ei tohi unustada ettevõtete rolli ja harimist; on seisukohal, et tarbijate õiguste hea tundmine ettevõtetes on väga oluline kehtivate tarbijakaitse alaste õigusaktide täieliku rakendamise saavutamiseks; palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta selleks vajalikke meetmeid, keskendudes väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele;
9. toonitab, et mitmesuguste uuringute tulemuste kohaselt tunnevad tarbijad pikaajalist muret võimalike erinevuste pärast ühtsel turul sama kaubamärgi all ja samas pakendis turustatavate toodete kvaliteedis; on arvamusel, et eri liikmesriikide tarbijad ei saa ühtselt turult sama kaubamärgi ja pakendiga kaupu ostes sama kvaliteeti; toonitab, et tarbijate mis tahes viisil diskrimineerimine ei ole vastuvõetav;
10. palub komisjonil viia kõnealuses küsimuses läbi asjakohane uurimine, mille käigus oleks võimalik hinnata, kas kehtivaid liidu õigusakte tuleks kohandada; palub, et komisjon teavitaks Euroopa Parlamenti ja tarbijaid uurimise tulemustest;
11. palub komisjonil kehtestada ajakohastatud ja ühtsed eeskirjad, millega tagatakse toodete turvalisus ja ehtsus; loodab igal juhul, et ettepanek, millega muudetakse üldist tooteohutust käsitlevat direktiivi 2001/95/EÜ, tagab tarbekaupade ohutuse kõrge taseme;
12. tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle kehtestada tooteohutuse õigusraamistik; rõhutab sellega seoses tulemusliku turujärelevalve tähtsust, sest Euroopa Liidu ühtsel turul on endiselt ohtlikke tooteid, sealhulgas CE-vastavusmärgisega tooted;
13. nõuab, et tarbijad saaksid ohutul moel kasu teaduse ja tehnoloogia edusammudest ning neil oleks juurdepääs teabele, erapooletule nõustamisele ning vahenditele, mida on vaja õiglaste ja tõhusate õiguskaitsevahendite kasutamiseks;
14. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles edendama algatusi, mille eesmärk on tagada, et teaduse edusammud, tehnika areng ja muud innovaatilised saavutused toodaksid tarbijatele praktilist kasu, võttes nõuetekohaselt arvesse tarbekaupade ohutuse alaseid õigusakte;

15. nõuab nanotehnoloogia või geneetiliselt muundatud organismide abil toodetud tarbekaupade turgudel piisavat tarbijakaitset ja tooteohutust;
16. toonitab vajadust tagada teadusajatundjate ja regulatiivse arvamuse sõltumatus ja läbipaistvus, eelkõige tervishoiu-, keskkonna- ja toidupoliitika valdkondades, et tagada tarbijate tervise kaitse ja usaldus kõrgeimal tasemel;
17. rõhutab, et haavatavate tarbijarühmade (lapsed ja vanemad inimesed või muud haavatavas olukorras olevad tarbijad) õigusi tuleb paremini kaitsta, eriti transpordi, finantsteenuste, energia ja IKT valdkonnas; rõhutab, et liidu ja riikide tasandil tuleb võtta asjakohaseid meetmeid, et pakkuda piisavaid tagatise haavatavate tarbijate kaitseks;
18. rõhutab, et komisjon ja liikmesriigid peavad edendama vastutustundlikku ja säästvat tarbimist, mis on kooskõlas tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega, samuti tuleb tagada tarbijate täielik juurdepääs turgudele konkurentsivõimelise sotsiaalse turumajanduse väljakujundamise seisukohalt solidaarsusel põhineva liidus; on arvamusel, et kindlasti tuleb tegeleda toidujäätmete tekke probleemiga, muuta tarbekaupad vastupidavamaks, edendada ringlussevõttu ja kasutatud kaupade tarbimist ning parandada veelgi ühtsel turul kättesaadavate toodete energiatõhusust;

Rakendamise parandamine, rakendusmeetmete tõhustamine ja õiguskaitsevahendite tagamine

19. nõuab, et komisjon jälgiks ka edaspidi tähelepanelikult ühise turu arengut toetavate õigusaktide rakendamist; kutsub komisjoni üles võtma vajalikke õiguslikke meetmeid liikmesriikide suhtes, kes ei täida või rakenda ühtse turu õigusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule;
20. väljendab heameelt täiendavate seadusandlike algatuste üle, mille eesmärk on luua täielikult integreeritud ühtne turg, et suurendada konkurentsi ja tõhusust ning anda Euroopa tarbijatele rohkem valikuvõimalusi;
21. kutsub eelkõige komisjoni ja liikmesriike üles tagama tarbijakaitset käsitleva liidu õigustiku ajakohane ja järjepidev rakendamine, pidades eelkõige silmas tarbijakaitse direktiivi¹, ebaausate kaubandustavade direktiivi² ning eksitava ja võrdleva reklaami direktiivi³; kutsub komisjoni ja liikmesriike samuti üles kontrollima tarbijakaitse õigustiku tõhusust; tõstab esile tõendeid, mis näitavad, et kodanikud ei tunne ikka veel oma õigusi ühtsel turul, ning nõuab seepärast, et komisjon ja liikmesriigid edendaksid tarbijatele rakendusprotsessis antava selge ja arusaadava teabe ning olemasolevaid õiguskaitsevahendeid puudutava teabe kättesaadavust;
22. kutsub komisjoni üles hindama aktiivsemalt liikmesriikide kodanike võimalust avada pangakonto; kutsub komisjoni üles andma aru selle kohta, kuidas eelnimetatud probleemi lahendatakse, ning esitama parlamendile selle kohta 2014. aasta esimese kvartali lõpuks

¹ ELT L 304, 22.11.2011, lk 64–88.

² ELT L 149, 11.6.2005, lk 22–39.

³ ELT L 376, 27.12.2006, lk 21–27.

aruande;

23. soovib tarbijakäitumise kohta olemasolevat teavet paremini ära kasutada ning on seisukohal, et eelkõige tarbijaturgude tulemustabeli tulemuste parema ära kasutamise valdkonnas on veel arenguruumi; soovib seepärast Teadusuuringute Ühiskeskusel viia rahastatud ühisprojekti raames läbi analüüs ja selgitada välja kodanike jaoks prioriteetsed küsimused seoses nende tarbijakaitse alaste õiguste suurendamisega ühtsel turul ning kohandada sellele vastavalt tarbijatele teavet andvate organisatsioonide sisu, vormi ja tegevust;
24. rõhutab, et ELi poliitikaga tuleb edendada tarbijaorganisatsioonide koostööd riiklike asutustega kõigis valdkondades, tagades hõlpsa juurdepääsu vajalikele rahalistele vahenditele, ning soodustada parimate tavade ja oskusteabe vahetamist nimetatud organisatsioonide vahel; on seisukohal, et tuleb luua Euroopa tarbijaorganisatsioonide register, mis võimaldaks luua selliseid tarbijaühendusi,

Õiguste ja peamiste poliitikasuundade kohandamine majanduslike ja ühiskondlike muutustega

25. on arvamusel, et komisjon peaks digikeskkonnas digisisu ostmise kõrval keskenduma ka sellele, kuidas edendada kaupade ja teenuste müüki digikeskkonnas ning suurendada tarbijate usaldust, et tarbijad teaksid, kuidas kaitsta oma õigusi ja lahendada vaidlusi, kui nad on olnud madala kvaliteediga toote või teenuse;
26. palub komisjonil pöörata erilist tähelepanu tarbijate kaitsele lühiajaliste laenude küsimuses, sest kriisi ajal kasutavad selliseid finantstooteid just kõige haavatavamad isikud mõistmata samas täielikult oma kohustusi ja riske laenuvõtjana;
27. tuletab meelde, et koos piisava ja asjakohase tarbijateabega peavad kaasnema mõjuvõimu suurendamise meetmed, et võimaldada tarbijail saada täit kasu siseturul eksisteerivatest võimalustest;
28. palub, et komisjon teeks Euroopa Parlamendi ja riiklike asutustega koostööd, et parandada tarbijatele kättesaadavat teavet selle kohta, kuidas paremini majandada kodumajapidamiste energiatarbimist;
29. on seisukohal, et tuleb viia ellu Euroopa ühendamise rahastu programmiga hõlmatud piiriüleseid energiaprojekte, sest see elavdab konkurentsi elektri- ja gaasitarbijate vahel ning suurendab liikmesriikide energiasektori sõltumatust;
30. nõuab liidu konkurentsipoliitika tõhustamist ning selle käigus tarbijaõiguste edendamise asetamist esiplaanile; on arvamusel, et see korrigeerimine on eriti oluline töökindla ühtse digitaalse turu väljakujundamiseks; toonitab sellega seoses, kui olulist rolli etendavad hinnavõrdluse veebisaidid, ja rõhutab, et tuleb tagada nende sõltumatus;
31. palub, et komisjon ja liikmesriigid kiidaksid heaks tegevuskava tõhusaks rakendamiseks vajalikud vahendid, pidades lisaks silmas mitmeaastast finantsraamistikku ajavahemikuks 2014–2020, ning viiksid läbi süstemaatilisi hindamisi nende mõju kohta;

E-kaubandus

32. rõhutab, et e-kaubanduse järjest kiirem areng on tarbijate seisukohast äärmiselt tähtis, sest see pakub suuremat tootevalikut eelkõige halvasti juurdepääsetavas, kaugemas või äärepoelses piirkonnas elavatele või piiratud liikuvusega tarbijatele, kellel ei oleks muidu juurdepääsu laiale tootevalikule;
33. kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et võidelda tarbijate ebavõrdse kohtlemisega ühtsel turul, mida põhjustavad piiriülese kaugmüügiga tegelevate ettevõtete kohaldatavad kehtivad kaugmüügipiirangud;
34. toonitab, et kõigil tarbijatel ei ole võimalik internetti kasutada või ei oska nad seda teha ning seetõttu tuleks tarbijatele pakkuda teenuseid mitme kanali kaudu;
35. rõhutab, et nii siseriikliku kui ka piiriülese e-kaubanduse jaoks on vältimatu tarbija usaldus; rõhutab, et tuleb tagada toodete kvaliteet, ohutus, jälgitavus ja ehtsus, vältida ebaseaduslike või ebaausate tavade kasutamist ning järgida isikuandmete kaitse eeskirju, tagades vajaduse korral, et tarbija on isikuandmete kasutamiseks andnud teadliku ja selgesõnalise nõusoleku;
36. toonitab, et isikuandmete kaitse on tarbijakaitse ning digitaalse ühtse turu toimimise ja kasvu tähtis eeltingimus;
37. rõhutab, et tarbijad ootavad e-kaubanduse puhul kiiret, usaldusväärset ja konkurentsivõimelist kättetoimetamise teenust ning hästitoimiv kättetoimetamise teenus on vajalik tarbijate usalduse tagamiseks;

Finantsteenused, investeerimistooted ja majanduskriis

38. väljendab heameelt komisjoni poolt finantsteenuste valdkonnas kavandatavate meetmete üle ning rõhutab, et tuleb kehtestada ulatuslik õigusraamistik, millega tagataks tarbijate sõltumatu nõustamine, eelkõige finantsteenuste valdkonnas; rõhutab, et teave turgude kohta peab olema usaldusväärne, selge ja võrreldav ning elektrooniliselt või muul kujul kättesaadav; toonitab, et ebaausate tavade või lepingutingimuste vastu võitlemiseks tuleb võtta õiguslikke meetmeid; tõstab esile vajadust kaitsta mõne finantstoote tõttu probleemidesse sattunud tarbijaid;
39. võtab teadmiseks 13. märtsi 2013. aasta uue ettepaneku (COM(2013)130) võtta vastu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol; nõuab, et kõigi transpordiliikide ühiste reisijaõiguste nimekirja levitatakse laiaulatuslikult, kokkuvõtlikult ja kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes;
40. toonitab, et tuleb edendada kõigi tarbijate õigust avada põhimaksekonto ning anda neile selget ja asjakohast teavet investeerimistoodete kohta, nagu on muu hulgas kavandatud ettepanekus võtta vastu määrus investeerimistoodete põhiteabe dokumentide kohta (COM(2012)352); rõhutab, et finantsturgude reguleerimiseks on vaja rangeid eeskirju;

toonitab, et praegune majandus- ja finantskriis nõrgendab paljude tarbijate positsiooni, muutes nad järjest haavatavamaks, ning et tööga seotud ebakindluse suurenemine ja töötuse määra kasv ning ostujõu vähenemine suurendavad ebavõrdsust; palub, et komisjon võtaks selliseid uusi suundumusi arvesse poliitikameetmete kujundamisel;

ELi ja riiklike asutuste ning tarbijaorganisatsioonide koostöö

42. rõhutab, et on vaja tihedat koostööd ühelt poolt Euroopa tasandi ametiasutuste, riiklike ametiasutuste ja kohalike omavalitsuste ning teiselt poolt tarbijaorganisatsioonide vahel, et seada sisse konsulteerimismehhanismid ning rakendada tegevuskavas ette nähtud meetmeid;
43. kutsub komisjoni üles muutma teavitussüsteem RAPEX (kiirhoiatussüsteem toiduks mittekasutatavate toodete puhul) läbipaistvamaks ja tõhusamaks; samuti tuleb arendada Euroopa tarbijakeskuste võrgustikke ning tarbijakaitse alase koostöö võrgustikke; komisjon peaks kaaluma RAPEXiga sarnase süsteemi loomist teenuste jaoks;

Vaidluste lahendamine ja õiguskaitsevahendid

44. rõhutab, et õiguskaitsevahendid – nagu vaidluste kohtuväline lahendamine või vaidluste veebipõhine lahendamine – peavad olema kiired, kättesaadavad ja tõhusad; rõhutab, et õiguskaitse tulemuslikku kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral ei tohiks takistada vaidluste piiriülesusest tulenevad raskused, vahendite nappus või puudulik teave õiguskaitse kättesaadavuse kohta; kutsub seetõttu üles paremini rakendama nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/8/EÜ ning vaatama selle vajaduse korral läbi, et kõrvaldada puudujäägid;
45. rõhutab, et vaidluste kohtuvälise lahendamise ja vaidluste veebipõhise lahendamise süsteem ei asenda kollektiivset õiguskaitsemehhanismi; kutsub seetõttu komisjoni üles kaaluma selliste meetmete võtmist, millega kehtestataks kogu liidus tarbijakaitse valdkonnas ühtne kollektiivne õiguskaitsemehhanism, mis oleks kohaldatav piiriüleste juhtumite korral; rõhutab, et kooskõlastamata algatused liidus võivad viia killustumiseni; rõhutab, et selleks, et tagada ühiste kahjunõuete tõhusus ja vältida võimalikke kuritarvitusi, peaks liidu lähenemisviis ühistele kahjunõuetele hõlmama vaid liikmesriigi tasandil nõuetekohaselt tunnustatud esindusorganite (riiklikud ametiasutused, nt ombudsmanid või tarbijaorganisatsioonid) esindushagisid; rõhutab, et liidu lähenemisviis kollektiivse õiguskaitsemehhanismi osas peab põhinema vabatahtliku liitumise põhimõttel;
46. toonitab vajadust tagada kaupade ja teenuste kättesaadavus liidus, hõlmates selliseid valdkondi nagu hoonestuskeskkond, transport ja IKT; nõuab tungival, et komisjon esitaks ambitsioonika õigusakti, mis käsitleks kättesaadavust liidus;
47. juhib tähelepanu asjaolule, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 peab võimaldama Euroopa tarbijakaitse tegevuskavale piisavalt ambitsioonika rahastamise;
48. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile

ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Euroopa Komisjon avaldas EÜ tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 (KOM(2007) 99 lõplik) järjena 22. mail 2012. aastal Euroopa tarbijakaitse tegevuskava projekti. See hõlmab hulka tarbijatele suunatud algatusi, mis on kavandatud ajavahemikuks 2014–2020. Kiidame selle ulatusliku projekti heaks ja nõuame tungivalt, et komisjon koostaks Euroopa tarbijakaitse kohta ka rohelise raamatu, mida saaksid kasutada tarbijakaitseorganisatsioonid, kodanikud ning liikmesriikide parlamendid ja valitsused.

Euroopa tarbijakaitse tegevuskava peamiseks prioriteediks peab olema toidu-, tervise- ja energiaohutuse ning finants- ja digitaaloodete ohutuse tagamine. See tegevuskava kuulub ka digitaalse ühtse turu väljakujundamise viimasesse etappi, kuna digitaalne turg eeldab veebipõhist tarbijakaitset, õiguskindlust, tarbijate õiguste kindlat tagamist ning tõhusat ja usaldusväärset kaupade ja teenuste vedu. Vaja on tarbijakaitse tegevuskava, mis aitaks vähendada tarbijate ebavõrdsust Euroopas ning saavutada vähese CO₂-heitega majandust.

Globaalsel tasandil puutuvad Euroopa tarbijad kokku uute probleemidega nagu turgude üleilmastumine, finantsvaldkonna dereguleerimine, majanduse digitaliseerumine ja rahvastiku vananemine. Sellises olukorras kerkivad varasemast enam päevakorraile hüvitised ja toetus tarbijaorganisatsioonidele. Lisaks muudab praegune finantskriis tarbimisotsuste tegemise keerulisemaks. Seetõttu on vajalik, et tarbijatele oleks kättesaadav sellekohane tõhus, läbipaistev, usaldusväärne ja võrreldav teave.

Kahjumisse sattunud või riigi toetust vajanud finantseerimisasutuste ühinemine ei tohiks olla pöördumatu protsess. Sellistel puhkudel tuleb selgitada asjaolusid, et saavutada finantsstabiilsus, läbipaistvus ja tarbijate usaldus.

Euroopa tarbijakaitse tegevuskava annab konkreetse tähenduse Euroopa Liidu lepingu põhimõttele, mille kohaselt kõigis asjaomastes ELi poliitikavaldkondades tuleb arvesse võtta tarbijate huve.

Inimrühmadele, kes on iseäranis haavatavad oma füüsilise või psüühilisele seisundi või vanuse tõttu, ja nendele, keda muudab haavatavaks sotsiaalne või majanduslik olukord, tuleb tagada erikaitse ning juurdepääs põhiteenustele ja vajalikele rahalistele vahenditele.

Tarbijaturgude tulemustabelid ja tarbijate mõjuvõimu suurendamise tegevuskava

Komisjoni hiljutistest uuringutest ilmneb, et tarbijad peavad üha enam arendama oma oskust teha turul tarku ja läbimõeldud otsuseid. Järelikult on vaja suurendada tarbijate mõjuvõimu, tõsta nende teadlikkust oma õigustest ning pakkuda neile selget ja läbipaistvat teavet, tarbijaorganisatsioonide tuge ning lihtsaid ja kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid.

Euroopa Komisjoni 11. märtsil 2011. aastal avaldatud viiendast tarbijaturgude tulemustabelist selgub, et lõhe riigisisese ja piiriülese e-kaubanduse vahel süveneb, vaesus kasvab, juurdepääs esmatähtsatele kaupadele ja teenustele muutub aina raskemaks ning tarbijad tunnevad suurt muret toiduohutuse pärast.

Tarbijate mõjuvõimu suurendamise paketi kohaselt, mille Euroopa Komisjon avaldas 11. aprillil 2011. aastal, ei ole tarbijad oma õigustega kursis ning neid on vaja teavitada ja koolitada. Siinkohal on oluline riigiasutuste aktiivne sekkumine ning samuti tarbijaorganisatsioonide tegevus, mistõttu tuleb kindlustada viimaste rahastamine.

Tarbijate huvidega tuleb täies ulatuses arvestada, toetada tarbijaühinguid ning soosida nende suuremat mõjuvõimu Euroopa Liidus ja selle liikmesriikides. Sellega seoses tuleks luua Euroopa tarbijaühingute register, mis hõlmaks Euroopa tasandi ühendusi.

Sotsiaalne jätkusuutlikkus ja keskkonnasäästlikkus

Tarbijate elutingimused on Euroopa Liidu piires väga erinevad. Liidu 499 miljonist elanikust ligikaudu 80 miljonit – kellest 19 miljonit on lapsed – ei saa endale lubada elementaarseid asju nagu eluaseme eest üüri maksmine või inimväärset tervishoiu- ja haridusteenust, kusjuures ebavõrdsus toidu ja sotsiaalteenuste kättesaadavuse valdkonnas aina kasvab. Niisuguste, tarbijate jaoks ebavõrdsete tingimustega tegelemisel tuleb lähtuda Euroopa sotsiaalsele mudelile omasest solidaarsuse põhimõttest.

Tarbijakaitse tegevuskavas peaks käsitlema ka seda, mil viisil eratarbimine saab kaasa aidata vähese CO₂-heitega majanduse edendamisele. CO₂ heitkoguste kiire suurenemise põhjuseks ELis on transport ja energeetika. Seetõttu tuleb ELis soodustada kohalikku tarbimist, et vähendada transpordi tagajärjel õhku paiskuvaid CO₂-koguseid, edendada ringlussevõttu ja taaskasutust ning pakkuda tarbijatele energiatõhusamaid tooteid.

Säästva tarbimise edendamisel mängivad väga olulist rolli ka riigihanked. Seepärast peaks riigihankealaste põhimõtete hulka kohustuslikus korras kuuluma kõrgetasemeline keskkonnakaitse, nagu ka töötajate õiguste kaitse ja arvestamine kollektiivlepingutega.

Tuleb kaaluda võimalust luua finantsinspeksioon, mis tuvastaks rikkumisi ning kohaldaks kehtivatest seadustest üle astuvate asutuste suhtes sanktsioone, tehes seda omal algatusel või üksiktarbijate või tarbjarühmade esitatud kaebuste alusel. Juhul kui finantseerimisasutuse kliendil puudub maksevalmidus, ent tema raha on mõne ostetud finantstoote eest asutuses „kinni peetud”, algataks nimetatud inspeksioon menetluse asutuse suhtes, kes tarbija probleemile mõistlikku lahendust ei paku.

Seoses kinnisvarale hüpoteegi seadmise lepingutega – juhul kui tegemist on püsiva elukohaga – tuleb kaaluda võimalust, et olukorras, kus maksmata jätmine ei ole olnud tahtlik, näiteks töötuse tõttu, ei tõsteta inimest kodust välja ega sundvõõrandata tema vara; selle asemel kehtestatakse maksetele moratorium, kuni võlgnik on uuesti tööle asunud, või kustutatakse hüpoteek *datio in solutum* teel ning antaks inimesele õigus üürida sama eluaset koos väljaostuvõimalusega või maksta vähemalt kahe aasta jooksul kuuüüri, mis moodustab vähem kui 20% inimese sissetulekust.

Kahjumisse sattunud või riigi toetust vajanud finantseerimisasutuste ühinemine ei ole pöördumatu protsess, ühinemist on võimalik tagasiulatuvalt peatada. Samuti viidaks läbi nii sise- kui ka välisjuurdlus kahjumi tekkepõhjuste selgitamiseks, nii et vastutavad ametnikud saaksid algatada menetluse, mis õigusrikkumiste tuvastamise korral hõlmaks juriidilisi algatusi eesmärgiga tagada finantsstabiilsus, läbipaistvus ning tarbijate usk korrektsetesse

raamatupidamisaruannetesse ja usaldus demokraatlike võimustruktuuride vastu.

Toidu- ja tooteohutus

Euroopa Tarbijaliitude Ameti liikmesorganisatsioonide hulgas läbi viidud hiljutistest uuringutest selgub, et tarbijate jaoks on põhiprioriteedid tõhusam kaitse finantsteenuste valdkonnas ja toidu alal. On väga oluline, et tarbijakaitse tegevuskava hõlmaks toiduohutuse ning toidu märgistamise temaatikat. Samuti peaks seal käsitlema tarbijate kaitset finantssüsteemide apluse eest.

Lisaks sellele tuleks tarbijakaitse tegevuskavas käsitleda toidujäätmete probleemi. Igal aastal jääb ELis üle ligikaudu 90 miljonit tonni toitu. Maailma rahvaarv tõuseb 2050. aastaks üheksa miljardini ning vajadus toidu järele kasvab 70% võrra. See tähendab suurt väljakutset maailma põllumajandussüsteemide ning samuti Euroopa tarbijate jaoks. Selgi põhjusel on mõistlik edendada toiduainete kohalikku ja agroökoloogilist tootmist, nagu ka lühikesi tarneahelaid.

Tuleb võtta arvesse vajadust tagada toiduainete tarneahelas ohutus tootmisest tarbimiseni.

Märgistamisest ainuüksi ei piisa, et võidelda rasvumise ning pestitsiidide ja muude ohtlike kemikaalidega. Tuleks keelata kunstlike transrasvade kasutamine; need sisalduvad enamikus töödeldud toiduainetes ning suurendavad riski haigestuda südame-veresoonkonna haigustesse, millega kaasnevad kulud tervishoiusüsteemidele. Seetõttu tuleb nõuda energia- ja ökomärgiste kohustuslikuks muutmist, et vajalik teave oleks tarbijatele kättesaadav.

Euroopa tarbijakaitse tegevuskavas tuleb käsitleda antibiootikumide levinud ja meditsiiniliselt põhjendamata kasutamise järkjärgulist kaotamist lihatööstuses, sest see kujutab endast suurt ohtu rahvatervisele.

Samuti peab komisjon võtma tarbijakaitse tegevuskavas konkreetseid meetmeid, et vähendada tarbijate ja keskkonna kokkupuudet ohtlike kemikaale sisaldavate toodetega. Tarbijad puutuvad igapäevaselt kokku hulga keemiliste ainetega, mis teadaolevalt põhjustavad vähki ning häirivad organismi hormonaalset tasakaalu. Seda tüüpi ained on näiteks parabeenid, mida kasutatakse säilitusainena peaaegu kõigis kosmeetikatoodetes, kreemides ja šampoonides. Selliste ohtlike kemikaale sisaldavate toodete puhul, mida tarbekaupadena laialdaselt kasutatakse, märgistamisest ei piisa. Komisjon peab tagama, et viidaks läbi rohkem uuringuid parabeenidest tingitud terviseriskide hindamiseks. Tuleks lähemalt tutvuda Taani näitega: seal on keelatud parabeenide kasutamine väikelastele mõeldud toodetes.

Selleks, et seadusandjad oleksid teadlikumad konkreetsete tarbekaupade ohtudest, tuleb muuta RAPEXi teavitussüsteem läbipaistvamaks ja tõhusamaks. Üldise tooteohutuse eeskirju tuleb karmistada ja rakendada ning samuti on vaja välja töötada ohtlike tooteid käsitlevad erieeskirjad või täiustada olemasolevaid. Nanotehnoloogia ja organismide geneetiline muundamine peavad olema nõuetekohaselt reguleeritud ning nende abil toodetud kaubad nõuetekohaselt märgistatud.

Lapsed ja turud

Lapsed on väga haavatav „tarbijate” rühm, kes reklaamiga palju kokku puutub. Seetõttu on tungiv vajadus kaitsta neid ebatervisliku toidu reklaami eest.

Rootsi televisioonis on alates 1991. aastast keelatud noorematele kui 12-aastastele lastele suunatud otsene reklaam. Lapsed on lapsed, mitte tarbijad. Sellepärast peab tarbijakaitse tegevuskava üheks põhiprioriteediks olema kaaluda noorematele kui 12-aastastele lastele suunatud otsese reklaami keelamist.

Samuti tuleb vältida laste kokkupuudet ainetega, mis võivad kahjustada nende tervist.

Digitaalne keskkond

Euroopa tulevase tarbijapoliitika oluliseks ülesandeks saab olema „digitarbija” huvide edendamine. Tarbijale tuleb võimaldada ohutu digitaalne keskkond ja juurdepääs telekommunikatsioonivõrkudele ning iseäranis austada inimeste õigust isikuandmete kaitsele. Lisaks sellele peab ELi telekommunikatsiooniturg tagama tarbijale õiguse valida.

Rakendamine ja hüvitamine

Kollektiivne õiguskaitse ja vaidluste kohtuväline lahendamine on tarbijapoliitika strateegia oluline osa. On märkimisväärne, et ühtse turu aktis käsitletakse vaidluste kohtuvälist lahendamist prioriteetsena, ehkki on selge, et alternatiivsed lahendused ei toimi nõuetekohaselt ilma alternatiivsete süsteemideta. Komisjon peaks kiiremas korras esitama seadusandliku ettepaneku õigusakti koostamiseks, mis tagaks juurdepääsu kollektiivsele õiguskaitsele.

Konfliktide lahendamise alternatiivsete süsteemide puhul tuleb ettevõtetel arvestada sõltumatute vahekohtunikega; juhul kui tegemist on finantseerimisasutustega, on vaidluspoolte vahel vahekohtunikeks riigi või Euroopa tasandi keskpanga inspektorid. Kõnealust praktikat tuleb kogu ELis ellu viia ühesugusel tasandil ning turujärelevalve alane tegevus peab olema tõhus.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	25.4.2013						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">34</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	34	-:	2	0:	0
+:	34						
-:	2						
0:	0						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Bendt Bendtsen, Adam Bielan, Preslav Borissov, Jorgo Chatzimarkakis, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Thomas Händel, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Toine Manders, Franz Obermayr, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Paul Rübig, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Bernadette Vergnaud						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ashley Fox, Ildikó Gáll-Pelcz, Anna Hedh, Seán Kelly, Constance Le Grip, Morten Løkkegaard, Pier Antonio Panzeri, Patricia van der Kammen, Kerstin Westphal						